

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Inviere și Înălțare

„Eu cu voi sint în toate zilele“
(Matei 28, 20)

Invierea și Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos se serbează în acest an în plină primăvară. Și interesant, că pe cât de lungă și grea a fost iarna trecută, pe atât de năvalnică, de înnoitoare, de plină de viață este primăvara.

Acest impresionant și minunat joc al naturii ne duce mereu cu gândul la marele adevăr creștin: Invierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, realitate pe care o prăznuim an de an cu aceleași sfinte și calde emoții. Și nu fără temei se întâmplă acest lucru, pentru că, cu adevărat, Invierea Domnului nostru Iisus Hristos din mormântul pecetluit și păzit cu strajă puternică este adevărul creștin fundamental, adevărul de căpătii, temelia de nezdruncinat pe care se rezimă edificiul Bisericii noastre, cea una, sfântă, sobornicească și apostolească.

Viața lui Iisus Hristos, așadar, nu s-a încheiat în mormântul săpat în piatră de la marginea Ierusalimului de acum aproape 2000 de ani, ci, ca Dumnezeu atotputernic, El a înviat a treia zi, după cum Insuși anticipase prin aceste cuvinte: „Eu îmi pun sufletul meu ca iarăși să-l iau pe el. Putere am să-l pun și putere ca iarăși să-l iau“ (Ioan 10, 17—18).

După Inviere — ne încredințează Sf. Luca, cel ce toate le-a cercetat cu de-amănuntul înainte de a le așterne în scris — vreme de 40 de zile Iisus „s-a înfățișat pe sine viu, prin multe semne doveditoare“ (F. Ap. 1, 3), căci „nu era cu puțință să fie El ținut de moarte“ (F. Ap. 2, 24). Încredințați de adevăritatea acestui minunat fapt, care a avut loc în timpul guvernării Palestinei de către Ponțiu Pilat, „Apostolii — ne spune Sf. Scriptură — vesteau cu mare putere învierea“ Mântuitorului nostru Iisus Hristos (F. Ap. 4, 33).

Apostolii Domnului n-ar fi putut să înfrunte lumea veche, cu toate patimile și rătăcirile ei, dacă n-ar fi fost încredințați, pînă la jertfirea vieții, că Înviătorul lor a biruit moartea și li s-a arătat lor cu aceeași înfățișare pe care o avea înainte de drumul Golgotei, dar totuși cu un trup care avea noi însușiri, cu un trup duhovnicesc cum obișnuim să spunem. Mântuitorul a înviat din morți și pentru aceea ucenicii Lui, la început ascunși și speriați foarte — după cum spune undeva marele scriitor și neuitatul preot Gala Galaction — ajung, după Inviere și după Pogorîrea Duhului Sfânt, vestitorii Evangheliei la toată lumea, mărturisind cu fericire, în orice împrejurare, adevărul văzut și pipăit de ei.

Prin Invierea Sa, Mântuitorul nostru Iisus Hristos și-a pecetluit, și-a întărit și garantat pentru totdeauna întreaga Sa operă, tot drumul Său luminos, toată învățătura Sa nemuritoare. Acest eveniment cu totul mareș umple de lumină, de bucurie și de nădejde întreaga suflare creștină. Invierea Domnului ne arată că lumina a biruit întunericul, binele a învins răul, viața a nimicit moartea, ea constituind, totodată o che-

zăsie sau o garanție că și noi vom învia. Rezultă și de aici marea valoare a omului, marea prețuire pe care el o are înaintea lui Dumnezeu, noi fiind chemați nu numai la viața aceasta pămîntească, ci și la o altă viață, la viața veșnică, desfășurată pe un alt plan de existență. Acum înțelegem mai bine cuvintele Sf. Apostol Pavel, care ne spune că fără învierea lui Iisus „propovăduirea noastră este deșartă“ (I Cor. 15, 14), credința noastră, adică, este zadarnică, nu mai are nici un sens, nici un rost.

La 40 de zile după Inviere, după cum ne arată Sf. Scriptură (Luca 24, 51; F. Ap. 1, 2), Mântuitorul Iisus Hristos s-a înălțat. Prin Înălțarea Domnului trebuie să înțelegem încheierea, oarecum sărbătorească, a activității pămîntești a lui Mesia, a „arătării Lui în trup“, cum spune Sf. Apostol Pavel (I Tim. 3, 16). Este ceea ce spune Sf. Luca lui Teofil cu cuvintele: „Teofile, în cartea cea dintîi ți-am scris despre toate cite a făcut și a învățat Iisus, de la început pînă în ziua în care s-a înălțat“ (F. Ap. 1, 1—2). Înălțarea, așadar, reprezintă încheierea activității mîntuitoare în trup văzut a Domnului și „reintrarea“, dacă se poate spune așa, în deplinătatea măreției sau strălucirii dumnezeirii Sale, alături de Tatăl, de sinul Căruia, de altfel, nici cînd nu s-a despărțit.

Înălțarea Domnului nu trebuie totuși s-o interpretăm ca o depărtare de noi, ca o părăsire a noastră. Ca Dumnezeu adevărat, Mântuitorul Iisus Hristos este pretutindeni și permanent de față, este totdeauna prezent în viața noastră, după cum Insuși ne încredințează în preajma Înălțării, cînd zice: „Iată, Eu cu voi sint în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului“ (Matei 28, 20).

Lucrarea de mîntuire a neamului omenesc, învățată prin intruparea Fiului lui Dumnezeu, nu s-a terminat, așadar, odată cu Jertfa, Invierea și Înălțarea Sa, ci El ne stă mai departe în ajutor cu prezența Sa tainică, cu darurile Sale, tuturor celor care voim să-L cunoaștem și să ne apropiem de El.

Despre acest lucru sîntem încredințați încă din perioada Vechiului Testament, prin gura profetului Iezechiel de pildă, care vorbește astfel despre venirea și lucrarea Mîntuitorului: „Eu însumi — Dumnezeu adică prin Fiul Său — voi căuta oile mele și le voi cerceta, cum cercetează păstorul turma sa, și le voi paște în pășune bună și le voi odihni“ (Iezechiel 34, 15—16).

În viața noastră, a creștinilor, este prezent Mîntuitorul prin atotștiința Sa, căreia nu-i poate fi absolut nimic ascuns. Căci, după cum ne învață Sf. Vasile cel Mare, „oriunde am merge, orice am face, fie la întuneric, fie ziua, avem mereu asupra noastră ochiul lui Dumnezeu care ne vede. El privește pe toți fiii oamenilor — continuă Sf. Vasile. Nici unul nu scapă de privirea Lui. Nu este nici un întuneric, nu este nici un zid care să oprească privirea Domnului, pen-

tru că ochii lui Dumnezeu nu pot fi împiedicați de nimic“.

Este cu noi Mîntuitorul prin pilda vieții Sale, pe care ne-a lăsat-o după cuvîntul Său care zice: „Pildă am dat vouă, ca precum am făcut Eu să faceți și voi“ (Ioan 13, 15). Aceste cuvinte au fost rostite în Joia Mare, cu prilejul Cinei de Taină, cînd smerenia și slujirea lui Iisus pentru oameni a mers pînă acolo, încît El, Ziditorul, spală picioarele făpturilor Sale. Numai această pildă dacă ne lăsa Mîntuitorul era destul de grăitoare pentru ca cei ce cred cu adevărat în El să fie mișcați spre modestie trupească și suflătească, să fie determinați la lucrarea oricărui bine.

Mai este prezent Mîntuitorul cu învățătura Sa, care cucerea mulțimile din vremea propovăduirii Sale pămîntești și care captivează și cucerește și astăzi pe orice creștin ce zăbovește asupra ei cu răgaz, cu atenție și cu inimă bună. Ea este bogată în conținut și simplă în expunere, pentru a fi cît mai bine și de cît mai mulți înțeleasă. Întocmai ca un puternic ferment spiritual, învățătura Domnului lucrează în chip tainic în sufletul nenumăraților creștini, știuți și neștiuți, care își privesc cu toată seriozitatea rostul vieții lor.

După cuvîntul Său, Mîntuitorul este de asemenea cu noi prin harul Său, acea putere care pe cele slabe le întărește și pe cele neputincioase le împlinește. Și, desigur, nu sînt rare cazurile cînd mulți dintre noi — în anumite împrejurări critice, rugîndu-ne — am simțit forțe tainice, nebanuite, cu ajutorul cărora am reușit să evităm comiterea unui păcat sau a unui rău mai mare.

Deși s-a înălțat, Mîntuitorul însă este prezent și în chip văzut, concret, și anume în Sf. Euharistie, sub forma pîinii și a vinului.

Toate aceste fapte au dat naștere din vechime la binecunoscutul salut creștin: „Hristos în mijlocul nostru“, cuvinte care se rostesc pînă astăzi, cu deosebire de către preoți, cu prilejul fiecărei Sf. Liturghii.

Dar la ce ne folosește să știm toate aceste lucruri?

Este important să le știm, pentru că toate aceste elemente vin să ne ajute la ceea ce îndeobște numim mîntuirea noastră, ne ajută adică la vindecarea noastră suflătească și trupească, la renașterea, la rezidirea ființei noastre, la realizarea scopului pentru care am fost creați, la înobilarea sau desăvîrșirea ființei noastre.

De aceea, toate aceste fapte ne mai arată că învățătura Mîntuitorului, învățătura creștină nu este în primul rînd fum de tămie, ingenunchieri, metanii, cruci multe și alte asemenea lucruri văzute, care-și au desigur rostul și valoarea lor cultică, ci creștinism adevărat înseamnă „întoarcere de la faptele cele rele“, după cuvîntul Sf. Apostol Petru (F. Ap. 3, 26), înseamnă mai ales trudă, sudoare trupească și suflătească, alergare, sforțare continuă în a ne depăși permanent pe linia lucrării a tot ce este bun, nobil, frumos și cu adevărat folos pentru noi și societatea din care facem parte.

* (Continuare în pag. 2)

Simbolul Credinței

(Cred:)

„Și întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică“.

Mai întâi, ce este Biserica?

În limba noastră folosim același cuvânt pentru două înțelesuri. Biserică numim și zidirea închinată slujbei dumnezeiești și tot Biserică numim și instituția, așezămîntul Domnului Iisus Hristos. De aceea credincioșii români obișnuim să scriem cuvîntul cu literă mică (biserica) cînd e vorba de clădire și cu literă mare (Biserică) cînd e vorba de ceea ce se înțelege în acest articol.

Iată ce înțelege un creștin ortodox prin cuvîntul Biserică. Biserica este totalitatea oamenilor de orice vîrstă, de orice sex, de orice culoare, de orice limbă și de orice stare socială și culturală, care cred și mărturisesc un singur Dumnezeu în trei Fețe: Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt, — ca făcător și atotfăcător al tuturor celor văzute și nevăzute; cred și mărturisesc că Fața a doua, cea mai înainte de toți vecii, s-a unit cu firea omenească în chip neîmpărțit și nedespărțit, neschimbat și neamestecat, avînd și voință dumnezeiască și omenească, adică Fiul lui Dumnezeu s-a făcut și Fiul al Omului și așa ne-a răscumpărat din robia păcatului și a celui ce a iscodit păcatul, și ne-a dat puțința de a dobîndi mîntuirea și sfințenia; și crezînd și mărturisind acestea, practici, faci și păzești toate cîte ne-a poruncit El nouă (învățătura, Sf. Taine și orînduire).

Deci nu clădirea e Biserica despre care ne învață articolul al nouălea al Crezului.

Intemeietorul ei e Domnul Iisus Hristos, care o numește în mai multe feluri: „via, pe care a sădit-o dreapta Domnului“, „împărăția lui Dumnezeu“, „Biserica mea“ și altele. Piatra de temelie, piatra fundamentală, piatra din capul unghiului, este Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Și toți cîți au primit Botézul lui Hristos, sau cum zice Biserica, toți cîți în Hristos s-au botezat formează o familie, casa lui Dumnezeu, — o totalitate deci.

„Voi sînteți Biserica lui Dumnezeu“ (I Cor. 3, 16) ne spune Sf. Ap. Pavel; voi sînteți chemați un singur trup (Colos. 3, 15); voi toți la un loc sînteți trupul lui Hristos, iar fiecare în parte sînteți membre ale acestui unic trup; de aceea dacă suferă un membru împreună cu el suferă toate membrele, iar dacă un membru este prețuit împreună cu el se bucură toate membrele (I Cor. 12, 26—27). Cel ce s-a pogorît este Același care s-a suit mai presus de ceruri și El a pus pe unii apostoli, pe alții proroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători, pentru ca să desăvîrșească pe credincioși în lucrul slujbei pentru zidirea trupului lui Hristos, adică Biserica, ... petrecînd cu adevărat în dragoste să creștem mereu pînă la măsura Aceluia care este Hristos — *Capul nostru* (Efeseni 4, 10—16). Biserica lui Dumnezeu e sfîntă și *acea Biserica sînteți voi* (I Cor. 3, 17). Prin urmare toți credincioșii laolaltă formează *trupul tainic al lui Hristos* (aici nu e vorba de sf. cuminecătură!) și *Capul* acestui trup este însuși Domnul Iisus Hristos.

Dacă alcătuim un trup, iar Capul lui este Iisus Hristos, firesc urmează, că trupul nu poate face ce vrea, ci aceea ce poruncește Capul. „Toți sîntem un trup și toți sîntem adăpați printr-un Duh; Dumnezeu a întocmit astfel trupul, ca toate membrele lui să se îngrijească deopotrivă unele pe altele...; căci toate membrele alcătuiesc un singur trup, așa și Hristos“ (I Cor. 12, 12—13, 25) a alcătuit trupul Lui tainic (duhovnicesc). Toți pentru unul și unul pentru toți trebuie să

lucreze desăvîrșirea noastră a fiecăruia pe pămînt și astfel să facem să vie împărăția lui Dumnezeu.

1. Hristos Iisus Domnul nostru este unul și El n-a întemeiat decît o singură Biserică. „Precum Tu, Părinte, ești întru Mine și Eu întru Tine, așa și ei (credincioșii) să fie una întru noi, Eu întru ei și ei întru Mine, *ca să fie una desăvîrșit*“ (Ioan 17, 20—23) zice Mîntuitorul. Deci Biserica este una prin Intemeietorul ei, una prin Capul, una prin trupul ei, una și prin rostul și lucrarea ei în lume. Dezbinarea ei în atîtea Biserici nu e de la Domnul!

2. Biserica Domnului este și trebuie să fie sfîntă, cum ne și învață Sf. Apostol Pavel în Epistola I către Corinteni la cap. 3, v. 17. Și nu poate fi altfel. Intemeietorul ei este Sfîntul Sfinților, rostul ei sfințirea credincioșilor și mîntuirea lor și mijloacele de care se folosește pentru aceasta („Cuvintele vieții“, rugăciunea și Sfintele Taine) sînt sfinte, cum poate fi altfel instituția Domnului? „Nu mai sînteți străini, nici venetici, ci cetățeni împreună cu sfinții și cu casnicii lui Dumnezeu, fiind întemeiați pe temelia apostolilor și a prorocilor și avînd ca piatră în capul unghiului pe Iisus Hristos, pe care toată clădirea răsămîndu-se temeinic se înalță ca o *Biserică sfîntă* în Domnul și în care și voi vă zidiți împreună prin Duhul ca să fim Casa lui Dumnezeu“ (Efeseni 2, 13—22).

3. Adevărata Biserică a lui Hristos trebuie să fie și *sobornicească*. Cuvîntul pune în fața priceperii noastre două învățături, mai bine zis, două porunci. Una, că ea e pentru toată lumea, una și aceeași pentru toți fiii pămîntului, universală fără a se face vreo deosebire. A doua, că la temelia vieții ei obștești trebuie să stea principiul sinodalității. Iisus Hristos Domnul Capul ei o conduce prin sobor, prin sinod. Oamenii, orice slujbă și orice rang ar avea, execută numai ceea ce a hotărît sinodul.

„Cîți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat; deci nu mai e nici iudeu, nici elin, nici rob, nici slobod, nici parte bărbătească nici parte femeiască, căci în Iisus Hristos voi toți una sînteți“ (Gal. 3, 27—28). „Mergînd, învățați *toate* neamurile“ (Matei 28, 19).

„Piciorul nu poate zice: eu nu sînt din trup, fiindcă nu sînt mîna... urechea nu poate zice: eu nu sînt din trup, fiindcă nu sînt ochi; dacă trupul întreg ar fi numai un membru, atunci unde ar fi trupul? Dar așa, membre (înțelege: membri) sînt multe iar trupul unul. Nu poate să zică ochiul către mîna: n-am trebuință de tine (I Cor. 12, 14—21). Așadar deși fiecare membru își are rostul și lucrarea lui, toate membrele în armonie împreună lucrare trebuie să contribuie la realizarea scopului Bisericii. Intregul corp hotărăște după timp și împrejurări că trebuie să făptuiască singurăticele membre în împlinirea poruncilor Capului. Nici un membru n-are dreptul să modifice sau să schimbe cele poruncite de întreaga Biserică, adică de sinoadele ecumenice.

Numai „unde sînt doi sau trei adunați în numele Meu“ numai „acolo sînt și Eu în mijlocul lor“ zice Domnul (Matei 18, 20). Și sfinții Apostoli ne-au dat și exemplul de felul cum trebuie să înțelegem și să practicăm această poruncă. „Atunci cei doisprezece adunînd mulțimea ucepicilor au zis: Nu e bine să lăsăm noi cuvîntul lui Dumnezeu și să slujim meselor, de aceea, fraților alegeți dintre voi șapte bărbați încercați, plini de Duh Sfînt și de înțelepciune, pe care să-i rînduim la lucrul acesta; și a plăcut cuvîntul acesta la toată mulțimea și au ales (pe cei șapte diaconi); pe aceștia i-au pus înaintea apos-

tolilor și s-au rugat și și-au pus mîinile pe dinșii“ (Fapte 6, 1—6). La anul 50 s-a ținut al treilea sinod apostolesc. Acum se ivise o chestiune de credință, anume cum pot fi primiți în legea cea nouă — „neamurile“ care nu respectau legea lui Moise. N-o hotărăște Sf. Petru, nici alt apostol, nici toată mulțimea, ci un sinod compus din toți Sf. Apostoli, împreună cu episcopul și toți preoții (presbiterii) din Ierusalim. De aici s-a scos o regulă: în chestiuni de credință sinodul se compune numai din fețe bisericesti hirotonite, iar în celelalte chestiuni din membri laici. Așa a urmat și urmează cu sfințenie Biserica ortodoxă.

A fost și este *sobornicească*.

4. Dar sinodul al II-lea ecumenic adaugă și articolul de: *apostolească*. Deși e întemeiată de Domnul Iisus Hristos, „zidirea“ ei pe pămînt pe temelia arătată de Intemeietor a încredințat-o Sf. Apostoli. Ultima Lui poruncă, în testamentul Lui, se spune: „Mergînd învățați toate neamurile și botezați pe oameni în numele Tatălui, al Fiului și al Sf. Duh, și-apoi învățați-i să păzească toate cîte v-am poruncit Eu vouă și de veți face așa, iată cu voi sînt în toate zilele pînă la sfîrșitul veacului“ (Matei 28, 19—20). Deci adevărata Biserică a lui Hristos își are începutul istoriei ei în propovăduirea Sfinților Apostoli. „Fiind întemeiată pe temelia apostolilor și a prorocilor și avînd pe Hristos ca Piatră a Capului Unghiului, pe care răsămîndu-se temeinic toată zidirea, se înalță ca o biserică sfîntă în Domnul și în care și voi vă zidiți ca să fiți Casa lui Dumnezeu“ (Efes. 2, 22).

Așadar primul înțeles al cuvîntului: apostolească este, ca Biserica să fie, să fi stat și să stea, fără să se abată, pe propovăduirea făcută în numele Domnului de către Sf. Apostoli; să se cunoască și să se recunoască ca un fir neîntrerupt apostolicitatea ei.

Iar al doilea înțeles este, că ea să facă în mijlocul oamenilor lucrul apostolilor: să samene, să vestească neîntrerupt cuvîntul cel mîntuitor al Domnului și să mijlocească credincioșilor primirea harului divin.

Numai *acea Biserica* e a lui Hristos, care poartă aceste patru semne sau criterii, că e una, e sfîntă, e sobornicească și apostolească. Biserica Ortodoxă poate dovedi în curs de 2000 de ani, că a avut și are aceste criterii și n-are nevoie să se laude că, știut fiind, are de Cap pe Hristos Iisus Domnul, care o călăuzește pe căile Lui.

— gm. —

Inviere și Înălțare

(Urmare din pag. 1)

Luînd seama la cele arătate pînă aici și, desigur, la încă alte multe care se puteau spune, să avem, așadar, mereu în fața ochilor noștri sufletești adevărul Invierii Domnului nostru Iisus Hristos. Vie să ne fie, de asemenea, și conștiința prezenței Sale permanente în noi și în preajma noastră. Căci aceste mari adevăruri nu-și primesc valoarea cuvenită, semnificația lor reală, decît numai dacă ni le însușim cit mai deplin, numai dacă le facem să lucreze în mod statornic în ființa noastră.

Să ne străduim deci a trăi astfel încît prin gîndurile, prin faptele, prin vorbele și prin toate ale noastre să arătăm că Iisus cel Inviat și Înălțat este luminătorul vieții noastre, fiind astfel bine plăcuți lui Dumnezeu, de folos semenilor și Patriei noastre dragi.

Diacon Gh. Papuc

Zone denuclearizate

Lupta popoarelor pentru pace se intensifică. Primejdia unui război atomic nimicitor trebuie înlăturată cât mai curînd. Focarele de război trebuie stinse. De aici lupta pentru încetarea războiului din Vietnam, pentru eliberarea coloniilor de sub stăpînire portugheză, engleză, spaniolă etc. De aici lupta pentru dezarmare generală și totală, ca să se împlinescă visul unei omeniri pașnice, fără arme și fără războaie. Pînă la realizarea unui acord general de dezarmare totală, se pot face pași spre pace și prin luarea unor măsuri parțiale. Astfel de pași în acest sens reprezintă tratatul de la Moscova pentru interzicerea experiențelor cu arme atomice în trei medii (aer, apă, pămînt), tratatul Antartic (1959), care prevede demilitarizarea și denuclearizarea completă a Antarcticii și tratatul pentru spațiul cosmic (1966) care interzice instalarea și folosirea armelor nucleare în vehicule spațiale și prevede folosirea spațiului cosmic numai în scopuri pașnice.

Una din cele mai importante măsuri parțiale, care găsește un larg ecou în masele populare, este crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni geografice. Aceasta însemnează că într-o astfel de zonă ar fi interzise producerea, stocarea, experimentarea și folosirea de arme atomice. Ar fi o zonă fără arme atomice. Acestor zone li s-ar asigura garanții din partea statelor nucleare că ele vor fi ferite de bombardare cu bombe atomice. Însemnează că pe de o parte zone întregi sînt fără armament atomic și fără armată „atomică” și vor fi ferite de distrugere atomică în cazul unui război. Primele propuneri referitoare la zone denuclearizate s-au făcut în 1957—1958 prin proiectul de „dezangajare militară” în Europa Centrală. După aceea s-au formulat zeci de proiecte pentru crearea de zone denuclearizate în diferite părți ale lumii. Amintim: propunerea țării noastre de a transforma zona Balcanilor într-o regiune a păcii și colaborării, fără arme atomice; „planul Rapacki” (Ministrul de externe polonez) pentru denuclearizarea R. F. a Germaniei, R. D. Germane, R. P. Polonia, R. S. Cehoslovacia; „planul Kekkonen” (finlandez) pentru o zonă denuclearizată a țărilor nordice; „planul Unden (suedez) pentru denuclearizarea Europei Centrale și Europei de Nord; proiectul de denuclearizare a Africii (1961) a Americii Latine (1963) etc.

Dintre aceste proiecte au primit forma de tratat cel referitor la America Latină. Într-adevăr la sesiunea „Comisiei pregătitoare pentru denuclearizarea Americii Latine” din 31 ianuarie — 12 februarie 1967 de la Ciudad de Mexico, reprezentanții a 21 state latino-americane au aprobat clauzele tratatului privind transformarea Americii Latine într-o zonă liberă de orice arme nucleare, prin care țările semnatare se obligă să nu fabrice, să nu dețină și să nu utilizeze arme atomice.

Țara noastră s-a declarat în favoarea creerii unor zone denuclearizate în Europa, Africa, America Latină și alte regiuni ale lumii. Ideia denuclearizării unor regiuni geografice cîștigă teren s. ex.: Denuclearizarea Africii e acceptată de marea majoritate a statelor membre ale O.N.U. Prin lupta unită a țărilor socialiste, a tuturor oamenilor cinstiți din lume, se va ajunge la înmulțirea zonelor denuclearizate, zone ale păcii și securității, care pregătesc vremea cînd pămîntul întreg va fi denuclearizat și popoarele își vor consacra eforturile muncii pașnice, muncii rodnice, realizării unei vieți fericite în toate părțile lumii.

T.

P A C E A

Încă din vechime luna mai a fost numită „luna florilor”. Și pe drept cuvînt, pentru că în această lună natura întregă este în plină redeșteptare, în plină fierbere, în plină reinnoire. Acum mai ales, livezile toate sînt ninse, covorul proaspăt al pajiștilor este mai viu și mai divers colorat, codrii sînt mai bogăți în verdeață, trandafirii parcurilor ne zîmbesc și ne desfată mai din plin.

Acum, în luna mai, totul parcă năzuiește mai mult la viață. În zorii zilelor lui mai, miile de zburătoare se întrec, se silesc parcă mai mult să ne îmbucure cu cîntecul lor măiestrit, acum fluturii sînt mai neastîmpărați, izvoarele mai grăbite și albinele mai harnice.

Omul însuși parcă în această lună se prime-nește mai mult sufletește, este mai bucuros că trăiește, simte mai intens chemarea muncii, dorul unor realizări cît mai mărețe, cît mai de folos lui și semenilor lui. Tocmai din acest motiv și, deci, nu întîmplător frunțași ai mișcării muncitorești din diferite țări, întruniți la Paris în 1889, hotărău să consacre ziua de 1 mai drept expresia solidarității internaționale a tuturor celor ce muncesc cu brațele și cu mintea.

Dacă ne îngăduim în această lună o cît de mică drumeție, ne dăm ușor seama cum trupul drag al țării este deplin îmbrăcat în aceste zile în haina nouă, curată și frumoasă, pe care natura i-a țesut-o. Holdele cresc acum văzînd cu ochii, ca voinicii din bătrînele noastre povești, pădurile sînt încheiate și totul arată ca o „veselă grădină”, precum spune poetul. Truditorii ogoarelor nu prîdidesc cu munca, iar șantierele multiple ale patriei sînt în plină fierbere.

Toate aceste bucurii ale vieții, toate aceste realități mărețe sînt însă rodul păcii și se pot gusta numai în timp de pace. Ea este acoperămintul luminaț care ocrotește viața și-o face să progreseze, să crească sub infinitele ei forme. Iată pentru ce popoarele toate sînt dornice și angajate în păstrarea și apărarea păcii, această neprețuită comoară a maselor de totdeauna, „lucrul cel mai fericit și, în același timp, cel mai bun, mama și doica tuturor lucrurilor bune”, după spusa marelui umanist Erasmus din Rotterdam. Căci, ca să folosim tot cuvintele lui, „ce este în univers mai plăcut sau mai bun decît prietenia? Nimic, firește. Dar ce altceva este pacea, dacă nu o prietenie reciprocă între mai mulți? Ca urmare, dacă prietenia între două persoane este un lucru așa de plăcut și de folositor, cît de mare va fi fericirea, dacă țară cu țară, neam cu neam, vor fi unite cu legăturile prieteniei!” Dacă este o nenorocire — folosind tot frumoasele idei ale marelui gînditor mai sus arătat — „dacă este o crimă ca un om, să se năpustească cu sabia asupra altui om, cu cît mai dezastruos, cu cît mai criminal este ca același lucru să se facă de atîtea mii de oameni!” Pentru că „războiul pe neașteptate și deodată năruie, distruge, nimicește tot ce este plin de viață, tot ce este frumos, și revărsă asupra vieții oamenilor Lerna (îngrămădirea) tuturor nenorocirilor”.

În timp de pace însă, „ca și cum asupra lumii ar străluci o nouă primăvară, se cultivă ogoarele, grădinile reinverzesc, pasc turme zburdalnice, se clădesc ferme, se construiesc orașe noi, cele ruinate se restaurează, se împodobesc și se măresc cele construite, bogățiile cresc, bucuriile sporesc, legile au deplină forță, înfloreste arta guvernării, dragostea este respectată, omenia este prețuită, măiestria meșteșugurilor se perfecționează, tinerimea se cultivă, bătrîinii se bucură de odihnă liniștită, fetele se căsătoresc sub zodii bune, tinerele mame se laudă cu naștere de odrasle, cei buni prosperă, cei răi

greșesc mai puțin”. Este și acesta un fidel tablou al binefacerilor păcii, după care masele populare au ținut totdeauna.

Prin firea sa, poporul nostru este un popor pașnic, iubitor de pace.

Acest lucru se reflectă și în politica înțeleaptă a Conducătorilor de astăzi ai Țării noastre, care promovează pe toate căile bunele relații între popoare, „prietenia reciprocă”, cum am văzut mai sus, bazată pe deplina egalitate între popoare, avantajul reciproc și neamestecul în treburile interne ale altor țări.

Inchinînd un întreg imn păcii și avînd în vedere ziditoarele ei roade, vom încheia tot cu niște folositoare îndemnuri ale lui Erasmus: „Cu eforturi comune, devotați-vă păcii! Dar în așa fel să vă devotați, încît legăturile ei să nu fie legături de sfoară, ci solide și de oțel, ca să nu se mai rupă niciodată”. Gh. P.

Știați că...

— Primul tramvai cu cai s-a pus în funcțiune în anul 1850 la New York, iar primul tramvai electric în 1881 la Berlin?

La noi în țară orașul București concesionează englezului H. Slade în 1871 transportul în comun, care se făcea pe vremea aceea mai ales cu ajutorul tramvaielor cu cai, pentru ca în perioada 1908—1913 invenția lui Werner Siemens — tramvaiul electric — să fie aplicată, sub supravegherea inginerului român Dimitrie Leonida.

— Prima centrală electrică din București a intrat în funcțiune în anul 1882 și că orașul Timișoara a fost primul oraș din Europa cu iluminat public electric?

— Prima centrală atomoelectrică dincolo de cercul polar, o construiește în prezent U.R.S.S., la Bilibino în peninsula Ciukotka?

Ea va avea în prima etapă o putere de 48.000 kW și va fi terminată în 1970. Energia ce o va furniza va alimenta minele de aur și localitățile din împrejurimi.

— Primul zbor în jurul pămîntului a fost realizat de celebrul aviator american Willey Post în 1933?

Zborul a fost efectuat cu un monomotor „Lockheed Vega” în 7 zile 15 ore și 51 minute în 6 etape, pe un traseu de 23.000 km., fiind singur la bord.

După 32 de ani, în 1965 piloții F. Austin și Harrison Finch de la întreprinderea de transport aerian T.W.A., au înconjurat pămîntul trecînd peste cei doi poli, în 51 ore și 27 de minute, pe un traseu de 42.638 km., pilotînd un „Boeing 707-320 G” pentru transport la mare distanță echipat cu patru motoare turboreactoare.

— Cea mai înaltă clădire din lume este astăzi „Empir State Building” (S.U.A.) care atinge 381 m?

Arhitectul berlinez Robert Gabriel a proiectat o clădire înaltă de 1250 m, care se crede că va fi construită în zona Frankfurt—Wiesbaden—Mainz (R.F.G.).

Cîteva date interesante, asupra acestui proiect: clădirea va fi de formă circulară avînd un diametru de 64 m și cuprinde 356 etaje deasupra solului și 16 etaje subterane. Ea va adăposti 25.000 locuitori în cele 8.000 apartamente, iar la etajele subterane vor putea fi 4.000 de automobile garate.

La fiecare 20—40 etaje sînt prevăzute magazine și mici unități industriale, restaurante, cinematografe, instalații sportive, precum și birouri pentru instituții.

Etajele superioare, care vor fi deasupra norilor, vor beneficia de o atmosferă foarte curată și de radiații solare plăcute.

N. M. Boițeanu

Sfântul Irineu

Este unul din cei mai de seamă părinți ai Bisericii. Grec din Asia Mică, și-a petrecut o parte din tinerețe la Smirna ca ucenic al Părinților Policarp și Papia, care erau ucenici ai Sf. Apostoli. Data precisă a nașterii lui nu se cunoaște. Unii biografi ai săi stabilesc că s-a născut între anii 115—140. De la Policarp și Papia — așa cum mărturisește un istoric bisericesc, Eusebiu — Sf. Irineu și-a însușit bine ortodoxia, dragostea pentru tradiție și râvna împotriva ereziilor. Tot de la ei a învățat și literatura clasică greacă. Sf. Irineu este cunoscător cu mulți apologeți ai veacului al II-lea din Asia Mică: Meliton de Sardes, Rodon, Miltiade ș.a.

Din Asia Mică îl găsim pe Sf. Irineu la Lyon, probabil pentru că acolo erau mulți greci. Aici remarcându-se ca preot „plin de dragoste și zel” pentru credința creștină, după moartea episcopului Fotin este ales episcop.

Acum, Sf. Irineu își îndreaptă activitatea pe linia răspîndirii credinței creștine în Galia, a luptei împotriva ereziilor gnostice și a strădaniei pentru împăcarea Bisericii, meritându-și cu adevărat numele de Irineu (pașnicul). El îndemna pentru pace și predica pacea. Certându-se episcopul Romei, Victor, cu episcopul Efesului, Policarp, pe tema datei Paștilor, Irineu muștră pe Victor și-i reproșează că a încercat — fără succes de altfel — să rupă comuniunea cu creștinii care țineau la Policarp.

După datele pe care le dau mai tîrziu Fericiul Ieronim și Grigorie de Tours, reiese că Sf. Irineu a murit la anul 202, în persecuția lui Septimiu Sever.

Lucrările Sf. Irineu au fost în limba sa maternă, adică limba greacă. Scrierile sale au fost îndreptate mai mult contra ereticilor și a celor ce căutau să tulbure pacea Bisericii.

Sf. Tradiție ocupă un loc de frunte în scrierile Sf. Irineu. El este acela care a dat expresie clasică și definitivă principiului Tradiției. Principiul Tradiției constă în aceea că izvorul și norma de credință este Tradiția doctrinală continuă în Biserică, al cărui început e de la Sf. Apostoli. Tradiția cea adevărată e cea Apostolică; ea se vede în toată lumea în orice Biserică, prin succesiunea neîntreruptă a episcopilor, urmașii Apostolilor, care mențin învățătura adevărată. În sprijinul acestui adevăr, Sf. Irineu dă lista episcopilor care au urmat unul altuia și accentuează în repetate rînduri legăturile sale cu părinții apostolici și al acestora la rîndul lor, cu apostolii. El amintește pe primii 12 episcopi ai Romei între care Clement Romanul, apoi scriitorii bisericești ca: Ignatie, Policarp, Herma, Iustin, Papia, Tațian, din ale căror opere s-a inspirat și le-a citat în repetate rînduri. Sf. Irineu ne spune: „toți cei ce vreau să aile adevărul, să ia în considerare tradiția Apostolilor în lumea întregă, în toate Bisericile” și „putem enumera pe cei instituiți de către Apostoli episcopi în Biserică și pe urmașii lor pînă la noi, nimeni neînvățînd așa ceva ce învață ereticii (gnosticii)”. Astfel Sf. Irineu se provoacă la Sf. Tradiție pentru a combate eresia gnostică.

Pe lângă moștenirea din urmaș în urmaș, de la Sf. Apostoli, la episcopii așezați de ei și la episcopii următori, altă garanție a nealterării Tradiției Apostolice este comunicarea între Biserici. Prin această comunicare Biserică întregă devine păstrătoare infailibilă a Tradiției.

Pentru a combate eresia gnostică, Sf. Irineu accentuează autoritatea indiscutabilă a Bisericii, în care s-a păstrat Tradiția Apostolică, zicînd: „Unde e Biserică, acolo e și Duhul lui Dumne-

zeu și unde e Duhul lui Dumnezeu, acolo e și Biserica și tot harul, iar Duhul e adevărul”.

Sf. Irineu dă denumirea de Sf. Scriptură la scrierile Testamentului Nou alături de cele ale Testamentului Vechi. În legătură cu faptul că există patru Evanghelii și toate patru sînt adevărate și necesare, Sf. Irineu vede în aceasta un plan divin, pe care caută să-l justifice astfel: „Evangheliile sînt patru și nu pot fi nici mai puține și nici mai multe de patru, fiindcă patru puncte cardinale există și patru vînturi principale și Biserica răspîndită peste tot pămîntul, avînd drept stîlp și firmament evanghelia și duhul vieții, trebuie să aibă patru stîlpi care distribuiesc în toate părțile nesticăciune și viață credincioșilor”. Sf. Irineu dă și alte exemple pentru a motiva existența celor patru Evanghelii. El ne mai dă știri prețioase despre originea Evangheliilor, în special a Evangheliei după Marcu despre care spune că a fost scrisă după moartea Sf. Apostoli Petru și Pavel, deci după anul 67.

Simbolul apostolic — după Sf. Irineu — rezumat din Invățătura Sf. Scripturi și a Sf. Tradiții, este numit „canonul (regula) adevărului”. El cuprinde toate punctele învățăturii bisericești. Explicîndu-l împotriva gnosticilor, Sf. Irineu a contribuit mult la progresul teologiei, alături de apologeți, pe care chiar i-a întrecut în punctele atacate de gnostici.

Deoarece gnosticii susțineau că Iisus Hristos n-a avut trup real, Sf. Irineu a trebuit să lămurească și dogma hristologică și cea euharistică. El ne arată că Dumnezeu nu poate fi cunoscut, dar mintea noastră îl deduce din existența lucrurilor create. Creatorul propriu-zis al lumii este Fiul — Cuvîntul. Fiul este născut din Tatăl, dar nimeni nu cunoaște felul acestei nașteri, decît Tatăl și Fiul. Sf. Duh e deosebit de Fiul. Prin Adam și Eva noi am căzut, pentru că n-am împlinit porunca lui Dumnezeu. Fiul lui Dumnezeu a devenit Fiul Fecioarei, fiind în același timp și Dumnezeu și om, într-o singură persoană. Intruparea Fiului are ca scop mîntuirea noastră, deci intruparea Lui a fost necesară, ca prin același trup prin care s-a păcătuit să se aducă și mîntuirea. De aceea El a avut trup real.

Sf. Irineu — datorită activității teologice — a fost supranumit fondatorul teologiei creștine. Misiunea de încreștinare pe care a făcut-o printre cei din jurul Lyonului, a făcut ca Sf. Irineu să fie socotit în unele din orașele din Sudul Franței, ca aducătorul creștinismului la ei.

Sf. Irineu ni se impune astăzi și prin legătura pe care a păstrat-o și a promovat-o mereu între creștinismul din Apus și cel din Răsărit, intervenind cu spiritul său pacificator în unele conflicte ce se iveau, notele dominante ale caracterului lui fiind dragostea de frați și râvna după pace și după unitatea Bisericii lui Hristos.

Diacon C. Voicu

Moartea lui Vasilie Pop

1848—1849

Vasilie Pop studia teologia la Sibiu. Era tînar, frumos și entuziast ca orice tînar cu trup sănătos și cu suflet cald și curat. Flacăra libertății popoarelor și a dreptății tuturor oamenilor, care izbucnise în anul 1848 pretutindeni în Europa, a aprins și sufletul lui Vasilie Pop. Dorea și el, alături de întreg poporul românesc și alături de toate popoarele obidite, libertate și izbăvirea celor robiți din lanțurile unei tiranii îndelungate. Această dorință sfîntă și curată l-a costat însă viața. Iată cum descrie însuși pre-

fectul legiunii a III-a Vasile Moldovan, moartea studentului Vasilie Pop.

„Pe timpul acesta se afla la noi în Chirileu și nenorocitul Vasilie Pop, despre care am mai făcut amintire, și asupra sorții căruia spun aici cîteva cuvinte. El era teolog de Sibiu. Tatăl său preoția în Nasna, comună între Kisfalud, Sincrai și aproape de Tîrgul Mureșului. Într-o seară, ce-i plesnește lui în cap, ne spune, că el merge acasă. În zadar îl sfătuiam cu toții să nu facă acest lucru. Preoteasa fratelui meu, Isaie, își tocmise la un croitor din Tîrgul Mureșului o haină, și fusese tocmai după ea. Mergînd la croitor, ea auzi acolo cum vorbeau calfele zicînd: „La noapte vrem să mergem la vînat”. I-am comunicat lui Vasilie Pop aceste vorbe, sperînd că-l vom îndupleca să nu plece și să rămînă cu noi. Însă el nu s-a abătut de la hotărîrea lui, și a plecat. Era lună ca ziua, și un aer plăcut de toamnă cînd a plecat.

Mergînd acasă la Nasna, s-a îmbrăcat în haine țărănești, a încălțat opinci, și cu cîțiva feciori din sat a ieșit și a umblat pe uliță. Dar ce să vezi? Calfele, despre care am amintit, și alți vreo cîțiva înfierbîntați, auzind că el se află la Nasna, au mers, l-au prins și l-au dus la Tîrgul Mureșului.

A doua zi ne-am hotărît să mergem să-l eliberăm. Pornește o mulțime mare de oameni, au venit și din Molomfalău și cînd ajunseră în Nirașteu satul gemea de lume de om, gata a merge spre eliberarea lui Vasilie Pop. Un om era pus ca strajă în turnul bisericii. În curînd straja aceasta a avizat că din jos de către Recea, pe drumul țării, în dreptul Vidrasăului vin niște husari koșuthieni și niște hintee (călești). Vestea această n-a băgat spaimă în nici unul din noi. Cînd ajunseră în mijlocul satului, oamenii le-au ținut drumul. Un fecior al diacului din Nirașteu, cu numele Noanea, sare înaintea hinteului și prinde frînele cailor. Atunci din hinteu se ridică un domn și zise:

— Eu sînt Miko Imre, guvernatorul.

— Bine că ești! I s-a răspuns deodată din mai multe părți. Dar și noi vrem să mergem să slobozim pe Vasilie Pop.

— Treaba asta lăsați-o în grija mea și „pe onoarea mea” eu voi merge și-l voi elibera.

Guvernatorul Miko avea cu sine 24 de husari, care n-au făcut nici o mișcare. Noi vîzînd că nu ne atacă și știînd că nu vom putea isprăvi tocmai bine în Tîrgul Mureș cu secuii, ne-am încrezut în „onoarea” lui Miko, pe care l-am lăsat să plece în pace. Vîzîndu-se scăpat din Nirașteu, a luat-o la fugă țapănă. Eu nu eram de față, cînd s-a întîmplat scena aceasta, care comunicîndu-mi-se, am făcut aspre imputări oamenilor mai inteligenți, că de ce l-au lăsat pe Miko și nu l-am făcut amanet, pînă ne vor întoarce întreg și sănătos pe Vasilie Pop. Dar totul era prea tîrziu.

Miko s-a dus la Tîrgul Mureșului, dar și-a păpat onoarea, căci pe Vasilie Pop nu l-a eliberat. Nu știu, dacă n-a putut, ori n-a vrut. Destul, că pe Vasilie Pop l-au spînzurat în hotarul Mediașfalăului, pe o colină, ce se ridică drept cu casa părintească din Nasna, așa încît îl puteau vedea părinții de acasă”.

În felul acesta s-a adăugat și Vasilie Pop, alături de alte sute, mii și zeci de mii de români, drept jertfă curată, jertfă tinereții neprihănite, pusă ca temelie trainică și nepieritoare la marelui edificiu al dreptății umane și al libertăților neamului românesc. Și în felul acesta, Institutul teologic din Sibiu și-a adus tributul său de sînge în revoluția anilor 1848—1849 prin moartea eminentului său student Vasilie Pop.

Pr. Sp. Cîndea